Rostocker Dokumentenserver
Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.
Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Fragment: Liber Extra : Universitätsbibliothek Rostock, Fragm. jur. 19

http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn178067211X

Handschrift Freier Zugang PUBLIC DOMAIN

1

...io [illegible] paucior[um] [illegible] [con]feratur.
Si autem partes equivalet sunt
maior[em] tenta[illegible] cepit.
Si autem ita [illegible] loca [illegible]
[illegible]tur in quibus ambe partes fuerit
ut non [illegible] equaliter diuidi
uel [illegible] numero fuerint
[illegible] qui [illegible]
[illegible]
[illegible] audire [illegible]
[illegible] ab eccl[esi]a [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] ... super
[illegible] ... monstra
[illegible] ... ex [illegible] cum quo-
dam c[illegible] ... diutius coh[ab]itas-
set eidem [illegible] discordia in-
ter [illegible] ex deinceps alter
retinueret et alterum utero [illegible]
raliter [illegible] iurigio [illegible]
[illegible] duos [illegible]
[illegible]
dam cognato [illegible]
duceret [illegible]
rent [illegible]
hoc e[illegible]
me[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] nouiter
[illegible] tempore
[illegible] posset
[illegible] nouica
[illegible] contr[illegible]
[illegible]
[illegible] miserint [illegible] nos
[illegible]
[illegible] mutare ut su[illegible]
[illegible]
[illegible] conditio[illegible]
[illegible] reg[illegible]
ut ita [illegible]
tur [illegible] discip[illegible]
non placuit [illegible] emendati[illegible]
statum [illegible] exercitatur
primo [illegible] regulariter
uel ad [illegible] regula[illegible]
[illegible] ad [illegible]
non tantum [illegible]
[illegible] ergo que [illegible]
[illegible]
[illegible] celebr[illegible]
[illegible] infra [illegible]
[illegible] utrum illi qui [illegible]
[illegible] constituti [illegible]
[illegible] postmodum
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] ab eis [illegible]
nos constituimus [illegible] non
ab ipsis eccl[esi]is moniales [illegible] in ea
possunt libere ministrare [illegible] hono-
[illegible] exercere.

Ex parte tua fuit propositum quod mo-
niales sunt que [illegible] annos ges-
tauerint habitum monachalem pro-
fessionem tamen monasticam
non [illegible] cum eo [illegible] habitu
[illegible] regulariter uiuunt
[illegible] ab aliis arguuntur non
[illegible] ore [illegible] carentia [illegible]
[illegible] continentiam [illegible]
[illegible] regulare [illegible]
[illegible] faciat monachum [illegible]

Fragm. jur. 19

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn178067211X/phys_0001
DFG

Ep. Tabula CCCXIX fol.

F

professio regularis r. ʒ. ideoque f. c. iii.
Ex. Quoniam tibi lege diocesana sub-
iectos qui predicto modo ter[ram] ani ou
abus iuis ingredi non verentur. et
postquam per annum gestaverint
habitum monasterialem regulam
et formam ordinis profiteantur et
servient. Inno. iii. per. cen. et compes-
cas. Greg. ix.

Statuimus novitios in probatione posi-
tos ante susceptum religionis habitum
qui dari profitentibus consuevit ut ante
professionem emissam ad pristinum sta-
tum redire possint libere. infra annum
nisi evidenter appareat quod tales
absolute mutare vitam voluerint
et in religione perpetuo domino deser-
vire. cum quilibet renuntiare va-
leat ei quod pro se noscitur introductum.
nichilominus statuentes ut ad om-
nem ambiguitatem penitus a-
movendam. quod cum in quibusdam
locis religiosorum novitiorum habitus non
distinguatur ab habitu professorum in
professionis tempore benedicantur
vestes que profitentibus conceduntur
ut novitiorum habitus a professorum dis-
cernatur. Idem.

Ne religiosis vagandi occasionem
habentes saluti sue detrimentum in-
currant et sanguis eorum de prelatorum
manibus requiratur: Statuimus
ut presidentes capitulis celebrandis
secundum statutum concilii generalis. seu pa-
tres abbates seu priores fugitivos
et eiectos de ordine suo requirant
sollicite annuatim qui si in mo-
nasteriis suis recipi possunt secundum
ordinem regularem abbates seu pri-
ores. [illegible] p. ec. cen. compellant ad
receptionem ipsorum salva ordinis
disciplina. quod si hoc regularis ordo
non patitur: auctoritate nostra provideant ut
apud eadem monasteria sint in
locis competentibus si absque gravi
scandalo fieri poterit. alioquin in
aliis religiosis domibus eiusdem or-
dinis ad agendam ibi penitentiam
talibus vite necessaria ministrent.
Si non habuerint fugitivos et eiectos inobe-
dientes invenerint eos excommu-
nicent et tam diu faciant ab ecclesiarum
prelatis excommunicatos publice de-
nuntiari donec ad mandatum
ipsorum humiliter revertantur.

Alex. iii. Vergellen. epo. De conversione coniugatorum.

Preterea utrum laicus uxora-
tus qui presentibus sacerdotibus
quod monachus eius ignorante episcopo
de licentia et permissione [illegible] ux-
oris sue monasterium ingressus
professionem fecit. uxore in
seculari habitu remanente nec
consentiente ad religionem dum
perpetuam continentiam vo-
vente ab episcopo suo possit ad thorum
revocari. uxoris autem illa compel-
lendi [illegible] sit continentiam ob- dicaml
servare. quod [illegible] uxor ad reli-
gionem transierit aut perpetuo
castitatem servare promiserit vir
post uxorem de monasterio revocari.
Verum post. Idem Salernitano epo.
consensum legitimum de presenti
licitum est alteri altero etiam repug-
nante eligere monasterium sic
sancti quidam de nuptiis vocati fue-
runt dummodo carnalis commixtio
non intervenerit inter eos. et al-
teri remanenti si commonitus con-
tinentiam servare noluerit li-
citum est ad secunda vota transire
quia non fuerunt una caro simul Eug.
effecti. satis potest tamen ad [illegible]
re et aliter [illegible] remanere. Idem
Pisan. archiepo.

Quidam intravit monasterium
invita uxore quam ipsum repe[ten]tem co-
actus est ad eam redire. ea mor-
tua quesitum an ipse cogatur reverti
ad monasterium an [illegible] autem pos-
sit ducere uxorem. nos taliter re-
sp. quod votum non tenuit. unde ratione
voti ad monasterium tenetur redi-
re. interim non poterit uxorem ac-
cipere. permisit tamen se non exigere
debitum quod in eius e[x]titit potesta-
te [illegible] et ideo quo ad hoc votum te-
nuit non recedere autem non erat in
eius sed mulieris potestate. unde apostolus
vir non habet potestatem sui corpo-
ris similiter. Idem Exon. epo.

Cum sit pro tua scientia litterarum ig-
norare non debes sententiam patrum

J. 6 – 81.

et humiliato corde ad ecclesiam redire uo
luit. dimissa illa quam acceperit uxorem et abso
lutione obtenta. iniunctaque sibi penitentia de utroque
excessu pro eam pacta dispensatione potes
ei diaconatus officium reddere. et si perfecte uite et
conuersationis fuerit eum in presbyterum ordinare. Sub
diaconum enim sui hostem interfecit sic. matrimonium non
posse contrahere sacrorum canonum censura de
monstrat. Idem cenomanensi episcopo.

Ex litterarum tuarum tenore percepimus quod lator
presentium in subdiaconatus officio constitutus. quandam
sibi in coniugem copulauit. quem etiam ab in
trare fecisti. Super quo prudentiam tuam in domino
commendamus. mandantes. quatinus si ad ordines
ascendere uoluerit et tibi pro laudabilem conuersa
tionem ipsius uisum fuerit. eum ad maiores ordi
nes promoueri concedas. quod si ad religionem
se transferre noluerit. eum uel in subdiaconatu
uel ad ulteriores ordines promoueri. sed in mino
ribus tantum ordinibus potius in iustitie. Idem.

Meminimus. ti. re. quod si quisquam ... uigore e.
qui deuouit se religioni. habitu suscepto
professionem fecit. postmodum sibi aliquam co
pulauit. esset cogendus ab ea recedere. et ad
ecclesiam cui se contulit sine contradictione transire.
Verum si non habitum suscepit nec professionem. set
uotum solummodo fecit. et se ad religionem transiturum
promisit. si postea matrimonium contraxerit. non est
cogendus ad religionem transire. et matrimonium uo
tum rescindere. Idem lucano episcopo.

Consuluit nos tua fraternitas quid faciendum sit de
nobili muliere que uestibus preciosis abiectis
mutauit habitum. et de manu presbyteri uelamen
assumpsit. sed non renunciauit propriis nec intra
uit claustrum. nec in manu alicuius episcopi uel abba
tis uel abbatisse. aut super altare professa est.
uel obedientiam promisit. postmodum uero anno elap
so. abiecto religionis habitu cuidam nobili nu
psit. Consultationi tue taliter respondemus. quod sicut simplex uotum matrimonium
impedit contrahendum. et non dirimit contractum.
ita habitus sine professione susceptus ne contra
hatur impedit. sed contractum nequaquam dissoluit.

Veniens ad presentiam nostram R. heremita. Idem.
proposuit quod quedam mulier eidem uiro absenti in
de data se nupturam promisit. sed postmodum
audiens de seruitute ipsius ei noluit copu
lari. Cum igitur ne illi nubere cogeretur.
in manibus suis uotum continentie promisit.
non tamen locum aut uestem mutauit. Quo
audito uir sibi aliam copulauit. Nos
igitur attendentes tum esse ipsum prefata mulier
prius fidem et uotum simplex oblatum. matrimonium con
trahat quam fornicationis reatum incurrat.

Fragm. jur. 19

2

cons. quatinus si plus non processit sibi de fide matrimonii
et uoto uiolato congruam satisfactionem indicas
set cum uult nubendi licentiam in domino tribuere
non postponas. Celestinus. iii.

Rursus quidam uotum castitatis emittens
iurauit se quandam ducturum postea in uxorem.
Unde a. f. t. requisiti. arbitramur quod cum sim
plex uotum apud deum non minus obliget quam
sollempne pro eo quod uiolauit temere penitentiam
agat. et uotum quod fecit studeat reuo
care obseruare. quod si postquam sibi prestitit iura
mentum ad nuptias uotum proprium uiolasset.
cum uotum simplex matrimonium impediat contrahen
dum. non tamen dirimit iam contractum.
nichil amplius ambiguitatis quod tua conti
net uel. Innocentius iii. bon. toletano episcopo.

Insinuante .I. nobili muliere in sede apostolica
sibi intimatum. quod a quibusdam curialibus fuit
regi legionensi pro ipsius copula supplicatum.
que cum ad consanguineorum eius notitiam peruenisset. ut maritum acciperet. ei sub protestatione
regia suggesserunt. ipsa uero quod cum nollet
nubere prestans consilium accepit ab eis.
quod uotum emitteret castitatis. quod in manibus
eadem de fratribus sancti augustini eo fecit adiec
to tenore ut in domo propria cum omni sua
substantia remaneret. Sane in eodem ordinis
habitu biennio post permansit. licet se id
inuitam fecisse asserat et coactam tamen
metu regio quem formidabat. Tandem asserens
quod inuita uotum emiserit eo dimisso de
penitentium consilio. p. michaeli prius fuit in uiro
copulata. de quo quattuor sustulit filios tempore
procedente. Nos igitur attendentes quod emis
sione uoti quod precessit nulla uel modica
coactio affuisset. quam ... patientem
et perseuerantia sequentis temporis penitus purga
uit. et quod subsequens coniunctio potius in
iqua fuit et uiolenter extorta. mandamus si premissis
ueritas suffragatur. prefatam mulierem
ad male dimissum religionis habitum
resumendum et seruandum quod uouit monere
ac inducere procuretis. et si opus fuerit per cen.
ec. cohercere. Alexander iii. abbati sancti uincentii.

De eo qui duxit in matrimonium quam polluit per adulterium

Propositum est nobis quod
uir quidam uxorem habens
sibi aliam sibi iterum inficiam copu
lauit. Sed prima mortua nititur di
scedere a secunda. Licet autem in nonnullis habeatur
non illum copulet matrimonio quam prius
polluit per adulterium. et eam maxime
cui dederat fidem uxore sua uiuente
uel que machinata est in mortem uxoris

[illegible] p[ro]curata mulier erat [illegible] quod ille
aliam uxorem h[abe]ret uiuentem. nec dig
num e[st] ut p[re]dictus uir qui sciens contra canones
uenerat lucru[m] de suo dolo reportet. C. ix. ti.
xv. quod si mulier diuortium petierit ad pe
titionem eius non [est] aliquatenus separandi. Idem.

Significauit nobis [illegible] Albi de fonti
uen. x. iii. m. q. [illegible] quod eidem o.
tantum uis illata fuit [illegible]
[illegible] consensit [illegible]
rum ipse [illegible] fidi
mitatis [illegible]
xorem [illegible] illam [illegible]
[illegible]
[illegible] sui [illegible]
[illegible]
xorem [illegible]

[illegible] cum ea
[illegible] uxore sua uiuente
[illegible] [illegible]. Re. q[uo]d
[illegible] aliquid ma
[illegible] quod ea defunc
[illegible] secundum canones [illegible]
[illegible] consentire [illegible] hec [illegible]
[illegible] separandi [illegible]
[illegible] quod
[illegible] de [illegible]
[illegible] que post mo
[illegible] monach[illegible]
[illegible] duxerit.
[illegible] g.
[illegible] albu[illegible]
[illegible] de adul[illegible] aliam
[illegible] in uxorem. [illegible]

[illegible] uxore [illegible] p[rese]n
[illegible] adulterium [illegible]
[illegible] ab [illegible] ad ulte
[illegible] uiuente [illegible]
cum ea [illegible] contrahere [illegible] cohabitare
[illegible] p[re]dicta [illegible] luce
[illegible] memoratus [illegible] cum adultera [illegible]
[illegible] morat[us] [illegible] filios p
creauit [illegible] consultationi [illegible]
ut separentur [illegible] p[ri]ma [illegible]
tua [illegible]
[illegible] suos ambo [illegible]
[illegible] exacta [illegible]
ecclia [illegible] ingum [illegible]
[illegible] q[uo]d leo [illegible] statuit [illegible]
[illegible] q[ui]a adulterio [illegible]
[illegible] fuit [illegible]
[illegible] ultima [illegible]
[illegible] cum [illegible]

[illegible] mal[illegible] mech[illegible] sumpsit
[illegible] sacramentum [illegible] quod
[illegible] ubi [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] detestin[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
eidem [illegible]
[illegible]
[illegible] filios [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] enim [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] secundum [illegible]
[illegible] necessaria [illegible]
[illegible] Innocentius iii. ep[iscop]o Spoletano.

Significasti nobis q[uo]d cum C. ciuis [illegible]
[illegible] quandam mulierem duxisset
legitime in uxorem, ea [illegible]
[illegible] adhesit [illegible] cum [illegible]
[illegible] carnis [illegible]
adheserat desponsauit [illegible]
[illegible] quod si alter eorum [illegible] de
functe uxoris fuit [illegible]
[illegible] uiuente sibi fidem [illegible]
[illegible] litium [illegible]
[illegible] excommunicatione [illegible] absolui [illegible]
[illegible] secundum ecclesie [illegible]
[illegible] ad [illegible]. [illegible]
[illegible] humili insinuatione
[illegible] quod cum [illegible]
[illegible] ubi [illegible] copulasset [illegible]
[illegible] aduenit. ubi [illegible]
mulierem [illegible] q[uo]d aliam h[abe]ret uxorem
[illegible] sibi sollempniter copulauit [illegible]
cum eius p[ri]ma [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] uxorem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] uiuente uxore sua
[illegible] copulare [illegible]
[illegible] uxorem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] fidem [illegible]
[illegible] fuit [illegible]
[illegible]
[illegible]
concedatur [illegible]

[illegible] uxorem [illegible]

2 Bl. Pergamentfragmente (Mss)

aus Ib-81

Universitäts Bibliothek Rostock

http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn178067211X/phys_0005

DFG

et humiliato corde ad ecclesiam redire voluit, dimissa illa quam acceperat in uxorem et absolutione obtenta. Iniunctaque sibi penitentia de utroque excessu post eam peractam dispensative poteris ei diaconatus officium reddere, et in presbiteratus vite et conversationis [fuerit] eum in presbiterum ordinare. Subdiaconum autem suum hominem uxorem sibi matrimonium non posse contraxisse sacrorum canonum censura demonstrat. Idem Cenomanensi episcopo.

Ex litterarum tuarum tenore percepimus quod lator presentium in subdiaconatus officio constitutus quandam sibi in coniugem copulavit, quem etiam nos ab ministrare fecisti. Super quo prudentiam tuam in domino commendamus, mandantes quatenus si ad ordinem redire voluerit et tibi post laudabilem conversationem ipsius visum fuerit, eum ad maiores ordines promovere concedas. Quod si ad religionem se transferre noluerit, eum non in subdiaconatu nec ad ulteriores ordines promoveas, sed in minoribus tantum ordinibus poteris in ministrare. Idem.

Meminimus nos … quod si quisquam … Vigorn. e. … devoverit se religioni et habitu suscepto professionem fecerit, postmodum sibi aliquam copulaverit, est cogendus ab ea recedere et ad ecclesiam cui se contulit sine contradictione transire. Verum si nec habitum suscepit nec professionem, sed votum solum fecit et se ad religionem transiturum promisit, licet postea matrimonium contraxerit, non est cogendus ad religionem transire et matrimonium non rescindere. Idem Lucano episcopo.

Consuluit nos tua fraternitas quid faciendum sit de nobili muliere que vestibus preciosis abiectis mutavit habitum et de manu presbiteri ve… assumpsit, sed renunciavit propriis … nec claustrum, nec in manu al… tis ut abbatisse aut sacri altar… vel obedientiam promisit. Postmo… so abiecto religionis habitu … nupsit. Con. t.t. … impedit … in habitu suo … batur … [illegible] … unt. Venient ad … dem. … proposuit … absenti … de … postmodum … voluit copulari … nube cogetur … in manu … continentie promisit … non tamen loca… habitum mutavit. Quo audito vir sibi aliam copulavit. Nos igitur attendentes viri esse ut predicta mulier post fidem votum semper oblatum matrimonium contrahat quam fornicationis reatum incurrat.

… quod si plus super processit tibi de fide … et voto violato congruam satisfactionem indicas … et contra nubendi licentiam in domino tribuere non postponas. Celestinus III.

Rursus quidam votum castitatis emittens … se quandam ducturum postea in uxorem. Unde a. f. v. requisiti arbitramur quod cum simplex votum apud deum non minus obliget quam solempne, pro eo quod votum emisit penitentiam agat et votum quod fecit studeat religiose observare. Quod si postmodum hic presumpserit venerit ad nuptias voto suo violato, cum votum simplex matrimonium impediat contrahendum, non tamen dirimat iam contractum … amplius ambiguitatis quod tua … Innocentius III. … Tolletano …

Insinuante … nobili muliere … intimatum quod quidam … regi legionensi per ipsius copula… quam cum ad consanguineo… nus ut maritum … regia suggessit … nube prestans … quod votum … eam de … to tenor… suba … hi… … suis … ordinis … licet se id … tamen … Tandem assensit … promisit et dimisso de … michaeli … in … quo quatuor suscepit filios … Nos igitur attendentes quod … quod precessit nulla vel modica … assensisset quam … pacientem … perseverantia sequentis temporis penitus … sed quod subsequitur coniunctio potius in … qua fuit violenter extorta … in … ita sufficit … predictam mulierem ad … religionis habitum resumendum et servandum quod vovit monere ac inducere procures et si opus fuerit per cen… ec… cohercere. Alex. III. abbati sancti Vincentii.

De eo qui duxit in matrimonium quam polluit per adulterium

Proposuit nobis quod vir quidam uxorem habens sibi aliam … copulavit. Sed prima mortua nititur discedere … in matrimonio; habeatur ut nullus copulet in matrimonio quam prius polluit per adulterium, et eam maxime cui dederat fidem uxore sua vivente vel que machinata est in mortem uxoris

Fragm. jur. 19

UB Rostock 05/4000
309
Image Engineering Patch Reference numbers on UTT Scan Reference Chart TE263 Serial No.
the scale towards document

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn178067211X/phys_0006
DFG